

НАЦРТ

На основу члана 10. став 1. тачка б) и члана 11. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19) и члана 29. став 3. Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за заштиту животне средине и у сектору енергетике („Службени гласник РС“, број 99/21), Савет Комисије за контролу државне помоћи на седници, дана године, доноси

УПУТСТВО

ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И У СЕКТОРУ ЕНЕРГЕТИКЕ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

1. Овим упутством ближе се уређује начин за оцењивање државне помоћи за заштиту животне средине и у сектору енергетике.
2. Ово упутство примењује се приликом оцене усклађености државне помоћи учесницима на тржишту у сектору енергетике, као државне помоћи за заштиту животне средине свим учесницима на тржишту без обзира на сектор привреде којем припадају, односно делатности које обављају.
3. Ово упутство не примењује се приликом оцене државне помоћи за:
 - а) пројектовање и производњу еколошки прихватљивих производа, машина или транспортних средстава у циљу мањег коришћења природних ресурса и предузимања радњи ради побољшања безбедности или хигијене у постројењима или другим производним јединицама,
 - б) финансирање мера заштите животне средине које се односе на инфраструктуру ваздушног, друмског, железничког, унутрашњег пловног саобраћаја,
 - в) неповратне трошкове,
 - г) истраживање, развој и иновације која се оцењује у складу са прописима којима се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи за истраживање, развој и иновације,
 - д) очување биодиверзитета.
4. Државна помоћ за заштиту животне средине и у сектору енергетике усклађена је ако:
 - а) доприноси остваривању циља од заједничког интереса,
 - б) постоји потреба за интервенцијом државе,
 - в) је мера помоћи примерена,
 - г) има подстицајни ефекат,
 - д) пропорционална (сведена на минимум),

- ђ) су негативни ефекти на нарушавање конкуренције и трговину између Републике Србије и земаља чланица ЕУ довољно ограничени (ако позитивни ефекти мере на конкуренцију и трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније превазилазе негативне ефекте),
- е) ако је помоћ транспарентна.

5. Државна помоћ за заштиту животне средине и у сектору енергетике може бити усклађена ако се додељује:

- а) за улагање ради достизања виших стандарда за заштиту животне средине од прописаних у Републици Србији или за повећање нивоа заштите животне средине у одсуству техничке регулативе (укључујући помоћ за набавку нових транспортних возила),
- б) за рано усклађивање са новим стандардима Републике Србије,
- в) за израде студије животне средине,
- г) за санацију контаминираних локација,
- д) за енергију из обновљивих извора,
- ђ) за мере енергетске ефикасности, укључујући когенерацију и даљинско грејање и даљинско хлађење,
- е) за ефикасност ресурса и, посебно, за управљање отпадом,
- ж) за хватање, транспорт и складиштење CO₂ укључујући појединачне елементе ланца складиштења угљеника („CCS“),
- з) у облику смањења или ослобађања од дажбина на животну средину,
- и) у облику смањења финансијске подршке за електричну енергију из обновљивих извора,
- ј) за енергетску инфраструктуру,
- к) за адекватност производње,
- л) облику система трговања дозволама,
- љ) за измештање привредних субјеката.

II. ОЦЕНА УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И У СЕКТОРУ ЕНЕРГЕТИКЕ

1) Допринос остваривању циља од заједничког интереса

а) Општи услови

6. Примарни циљ државне помоћи за заштиту животне средине је повећање нивоа заштите животне средине у поређењу са нивоом који би се постигао без државне помоћи.

7. Примарни циљ државне помоћи у сектору енергетике је обезбеђивање конкурентног, одрживог и сигурног енергетског система на тржишту које добро функционише.

8. Давалац државне помоћи за заштиту животне средине или у сектору енергетике мора тачно да дефинише циљ који жели да оствари и да образложи који је очекивани допринос мере државне помоћи за остваривање тог циља.

9. Израда студије животне средине може допринети остваривању циља од заједничког интереса када је директно повезана са улагањима која су у складу са овим упутством, као и ако се према анализама студије животне средине не предузима улагање које се истражује.

б) Додатни услови за индивидуалну државну помоћ

10. Давалац државне помоћи доказује допринос индивидуалне државне помоћи повећању нивоа заштите животне средине, на основу мерљивих индикаторе (у мери у којој је то могуће), а нарочито:

а) технологије за ублажавање климатских промена: количина гасова стаклене баште или загађивача који се трајно не емитују у атмосферу (резултат смањеног коришћења фосилних горива),

б) постојеће стандарде: апсолутни износ и релативни ниво повећања заштите животне средине изнад важећих стандарда, односно смањење загађења које постојећи стандард не би постигао у одсуству било које државе помоћ,

в) будуће стандарде: повећање стопе којом се примењују будући стандарди, односно ранији датум почетка смањења загађења.

2) Постојање потребе за интервенцијом државе

а) Општи услови

11. Сматра се да потреба за интервенцијом државе постоји ако државна помоћи може под одређеним условима исправити тржишне недостатке у погледу цена, производње и употребе ресурса и тиме допринети постизању циља од заједничког интереса у ситуацијама када тржиште само по себи не успева да постигне ефикасан исход.

12. Да би се проценило да ли је државна помоћ ефикасна за постизање циља, давалац државне помоћи мора да утврди и дефинише проблем који треба решити, односно да идентификује тржишне недостатке који онемогућавају повећање нивоа заштите животне средине или сигурно, приступачно и одрживо тржиште енергије, које добро функционише.

13. Тржишни недостаци повезани са циљем заштите животне средине, односно у сектору енергетике могу спречити оптимални исход или довести до неефикасног исхода из следећих разлога:

а) негативне екстерналије: најчешће су везане за мере заштите животне средине и настају када није адекватно одређена цена загађења, односно, одређени учесник

на тржишту се не сноси пуне трошковима загађења (нпр. производни трошкови које сноси учесник на тржишту нижи су од трошкова које сноси друштво, односно учесници на тржишту немају довољан подстицај да смање ниво загађења или предузму појединачне мере за заштиту животне средине),

б) позитивне екстерналије: део користи од улагања припада учесницима на тржишту који нису улагачи, сходно чему ће улагати недовољно средстава (нпр. у случају: улагања у еко-иновације, стабилност система, нове и иновативне обновљиве технологије, иновативне мере одговора на тражњу, улагања у енергетски инфраструктуре, мера адекватности производње од којих имају користи други учесници на тржишту или већи број потрошача),

в) асиметричне информације: јављају се на тржиштима на којима постоји неслагање између информација доступних на једној страни тржишта и информација доступних на другој страни тржишта (нпр. тамо где спољни финансијски улагачи немају довољно информација о очекиваним приносима и ризицима пројекта, у прекограничној инфраструктурној сарадњи када једна страна не поседује довољно информација у односу на другу страну),

г) неуспеси у координацији: они могу спречити развој пројекта или његов ефикасан дизајн услед разилажења интереса и подстицаја међу улагачима, такозваних подељених подстицаја, трошкова уговарања, неизвесности око заједничког исхода и мрежних ефеката, као што је несметано снабдевање електричном енергијом (нпр. однос између власника зграде и станара у погледу примене енергетски ефикасних решења, информациони проблеми, посебно они који се односе на асиметричне информације).

14. Давалац државне помоћи мора да покаже да је мера државне помоћи усмерена на тржишни недостатак који није регулисан политиком и другим мерама за решавање утврђених тржишних недостатака (секторска регулатива, обавезни стандарди загађења, механизми одређивања цена и др.).

15. Давалац државне помоћи мора да покаже на који начин државна помоћ појачава ефекат других постојећих политика и мера које имају за циљ отклањање истог тржишног недостатка.

б) Додатни услови за индивидуалну државну помоћ

16. Приликом доделе индивидуалне државне помоћи, а у зависности од конкретног тржишног недостатка, давалац државне помоћи мора да докаже:

а) да ли се друге мере политике већ у довољној мери баве тржишним недостатком, посебно постојањем стандарда за заштиту животне средине, других стандарда или дажбина на животну средину,

б) да ли је потребна државна интервенција, поређењем трошкова примене националних стандарда које сноси корисник државне помоћи ако не добија државну помоћ и трошкова (или одсуством истих) примене тих стандарда које носе главни конкуренти корисника помоћи,

в) недостатак у координацији који се односи на различите интересе учесника на тржишту и практичне проблеми у координацији сарадње (језичка питања, осетљивост информација и неусклађени стандарди).

3) Примереност државне помоћи

17. Мера државне помоћи усклађена је ако се исти позитиван допринос остваривању циља од заједничког интереса не може постићи другим инструментима политике (прописи, тржишно засновани инструменти и “меки” инструменти, као што су добровољне еколошке ознаке, и ширење еколошки прихватљивих технологија) или другим инструментима државне помоћи којима се мање нарушава конкуренција на тржишту.

а) Примереност државне помоћи у односу на друге инструменте политике

18. У случају када је успостављен ефикасан, тржишно заснован механизам који се посебно бави проблемом екстерналија, сматра се да мера државне помоћи није примерна ако са постојећим другим мерама за отклањање истих или различитих недостатака на тржишту може да наруше ефикасност тржишног механизма.

19. Мера државне помоћи за адекватност производње мора бити усаглашена са циљем заштите животне средине и мерама које се односе на укидање еколошки или економски штетних субвенција, укључујући мере за фосилна горива.

20. Мера за смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште не сме да повећа понуду променљиве снаге на начин да негативно утиче на адекватност производње.

21. Сматра се да поштовање „принципа загађивач плаћа“ („ПЗП“) кроз прописе о животној средини у принципу обезбеђује да ће се отклонити тржишни недостатак повезан са негативним екстерналијама.

22. Државна помоћ није примерени инструмент, односно не може се доделити, ако се у складу са прописима Републике Србије, учесник на тржишту сматра одговорним за загађење.

б) Примереност инструмента

23. Инструмент за доделу државне помоћи је примерен ако најмање нарушава конкуренцију на тржишту и трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније у односу на друге расположиве инструменте за доделу државне помоћи.

24. Ако се помоћ додељује кроз инструменте који обезбеђују директну новчану предност (субвенције, фискалне олакшице, продаја или коришћење имовине у јавној својини по

цени мањој од тржишне и сл.) давалац мора да докаже због чега други инструменти помоћи који мање нарушавају конкуренцију и трговину (кредити са нижом каматном стопом од тржишне или субвенционисаном каматном стопом, гаранције државе и сл.) нису примерени за остваривање циљева.

25. Избор инструмента државне помоћи требало би да буде у складу са тржишним недостатком чије отклањање је циљ мере, а нарочито када су стварни приходи неизвесни, на пример, повратни аванс може представљати одговарајући инструмент у случају мера уштеде енергије.

26. Давалац оперативне државне помоћи дужан је да докаже да државна помоћ доприноси остваривању циља шеме државне помоћи за који је државна помоћ намењена.

27. Давалац државне помоћи може унапред (ex-ante) израчунати износ државне помоћи као фиксни износ који покрива очекиване додатне трошкове током датог периода, како би подстакао учеснике на тржишту да смање своје трошкове.

28. Давалац државне помоћи може користити и резултате евалуација претходних мера државне помоћи приликом доказивања примерености државне помоћи.

4) Подстицајни ефекат

а) Општи услови

29. Државна помоћ за заштиту животне средине и у сектору енергетике усклађена је ако има подстицајни ефекат, односно ако мења понашање учесника на тржишту на начин да повећа ниво заштите животне средине или доприноси сигурном, приступачном и одрживом енергетском тржишту, а што не би чинио или би чинио на другачији начин или у ограниченом обиму да нема државне помоћи.

30. Државна помоћ не може да се додели за покривање трошкова које би учесник на тржишту у сваком случају сносио и не може да се додели за надокнаду уобичајеног тржишног ризика економске делатности.

31. Државна помоћ има ефекат подстицаја ако је захтев за доделу државне помоћи поднет даваоцу пре почетка радова на пројекту или обављања делатности.

32. Ако су радови на пројекту улагања започели пре подношења захтева из тачке 31. овог упутства сматра се да државна помоћ нема подстицајни ефекат и да није усклађена са правилима за доделу државне помоћи.

33. Захтев за државну помоћ најмање мора да садржи назив и величину учесника на тржишту, опис пројекта, укључујући локацију и датум почетка и завршетка, износ државне помоћи потребан за његово спровођење и оправдане трошкове.

34. У захтеву за државну помоћ корисник описује ситуацију без државне помоћи (алтернативни сценаријо или алтернативни пројекат), а учесник на тржишту који се разврстава у велика правна лица (у даљем тексту: велико правно лице) поред описа мора доставити доказе о томе.

35. Давалац државне помоћи на основу достављених доказа мора извршити проверу веродостојности алтернативног сценарија и потврдити да државна помоћ има потребан подстицајни ефекат.

36. Алтернативни сценарио веродостојан је ако је стваран и односи се на факторе одлучивања који су преовладавали у време када је корисник донео одлуку у вези са улагањем.

37. Ако се државна помоћ додељује у конкурентном поступку на основу јасних, транспарентних и недискриминаторних критеријума, у коме могу учествовати сви заинтересовани учесници на тржишту на недискриминаторној основи, услови из тач. 31. до 34. се не примењују.

б) Подстицајни ефекат за прилагођавање стандардима Републике Србије

38. Државна помоћ која се додељује за рано усклађивање са новим стандардима Републике Србије може да има подстицајни ефекат, а у случају када је стандард већ прописан, али још увек се не примењује, државна помоћ има подстицајни ефекат ако подстиче реализацију улагања пре него што стандард почне са применом, односно ако се улагање спроведе и заврши најмање годину дана пре него што стандарди Републике Србије почну са применом.

39. Државна помоћ може да има подстицајни ефекат ако се додељује за:

а) набавку нових транспортних возила за друмски, железнички, унутрашњи пловни пут у складу са усвојеним стандардима Републике Србије, под условом да се набавка изврши пре него што ти стандарди почну са применом и да се, када постану обавезни, не односе на већ купљена возила, или

б) обнову постојећих транспортних возила за друмски, железнички, унутрашњи пловни саобраћај, под условом да стандарди Републике Србије још нису почели са применом на дан почетка коришћења тих возила и да, када постану обавезни, не примењују на та возила.

40. Државна помоћ за улагање које кориснику омогућава да предузме мере којим би се превазишли важећи стандарди Републике Србије, позитивно доприносе еколошком или енергетском циљу и сматра се да има подстицајни ефекат.

в) Подстицајни ефекти за енергетске прегледа

41. Државна помоћ за енергетске прегледе за учеснике на тржишту који су велика правна лица може имати подстицајни ефекат само када државна помоћ не надокнађује енергетски преглед који је обавезан по законима Републике Србије.

42. Државна помоћ може имати подстицајни ефекат ако се додељује за учеснике на тржишту који се разврставају у микро, мала и средња правна лицима (у даљем тексту: МСП) за енергетског прегледа.

43. Сматра се да државна помоћ има подстицајни ефекат ако се додељује за мере енергетске ефикасности прописане или спроведене као резултат енергетског прегледа или оне које произилазе из других алата, као што су системи за управљање енергијом и системи за управљање животном средином.

г) Додатни услови за индивидуалну државну помоћ

44. Приликом доделе индивидуалне државне помоћи, давалац доказује подстицајни ефекат државне помоћи, достављањем јасних доказа да државна помоћ има значајан утицај на одлуку о улагању на начин да мења понашање корисника, које доводи до повећања нивоа заштите животне средине или бољег функционисања енергетског тржишта.

45. Уз доказе из тачке 34. овог упутства давалац државне помоћи доставља и свеобухватан опис алтернативног сценарија, у којем ниједан давалац државне помоћи не додељује помоћ кориснику.

46. Докази и документа из претходне тачке овог упутства обухватају нарочито: аката управљачких органа, процена ризика, финансијских извештаја, интерних пословних планова, мишљења стручњака и других студија повезаних са пројектом лагања, предвиђања тражње, трошкова, финансијска предвиђања и др.

47. Подстицајни ефекат се утврђује анализом алтернативног сценарија, упоређивањем нивоа предвиђених активности са државном помоћи и без државне помоћи.

48. Анализа алтернативног сценарија представља проверу економске исплативости пројекта без државне помоћи, како би се проценила да ли заиста недостаје добит који би учесник на тржишту остварио реализацијом тог алтернативног пројекта.

49. Економска исплативост улагања доказује се показатељима као што су: нето садашња вредност („NPV“) пројекта, интерна стопа приноса („IRR“) или стопа приноса на уложена средства („ROCE“).

50. Профитабилност пројекта треба упоредити са нормалним стопама поврата које корисник државне помоћи примењује у другим пројектима улагања сличне врсте, а у случају да такве стопе нису доступне, профитабилност пројекта треба упоредити са трошковима капитала корисника у целини или са стопама поврата које се уобичајено примењују у одређеној индустрији.

51. У случају када није познат ниједан конкретан сценарио, подстицајни ефекат се може утврдити ако постоји јаз у финансирању, односно када је на основу бизнис плана унапред могуће утврдити да трошкови улагања премашују NPV очекиване оперативне добити улагања.

52. Ради утврђивања подстицајног ефекат на објективан начин, Комисија за контролу државне помоћи може да упореди податке специфичне за учесника на тржишту са подацима који се односе на сектор индустрије у којој је тај учесник на тржишту припада (benchmarking).

53. Давалац државне помоћи, ако је то могуће, пружа податке специфичне за одређен сектор индустрије који показују да су алтернативни сценарио учесника на тржишту, потребан ниво профитабилности и очекивани новчани токови разумни.

54. Подстицајни ефекат може постојати и у случају када државна помоћ подстиче учесника на тржишту да спроведе пројекат, чак и ако тај пројекат не постиже уобичајено потребан ниво профитабилности, али постоје друге користи од спровођења тог пројекта.

55. Када се учесник на тржишту прилагођава вишем стандарду за заштиту животне средине од стандарда прописаних у Републици Србији или за повећање нивоа заштите животне средине у одсуству техничке регулативе, Комисија за контролу државне помоћи ће проверити да ли би корисник помоћи био знатно погођен у смислу повећаних трошкова и да ли би могао да сноси трошкове повезане са непосредном применом стандарда Републике Србије.

56. Сматра се да подстицајни ефекат не постоји у случају када улагање омогућава учеснику на тржишту достизање стандарда виших од минималних прописаних стандарда Републике Србије, посебно ако таква улагања одговарају минималној техничкој регулативи доступним на тржишту.

5) Пропорционалност државне помоћи

а) Општи услови

57. Државна помоћ за заштиту животне средине и у сектору енергетике се сматра пропорционалном ако је износ помоћи по кориснику сведен на минимум потребан за постизање циља заштите животне средине или у сектору енергетике.

58. Државна помоћ ограничена је на минимум ако помоћ одговара нето додатним трошковима потребним за постизање циља, у поређењу са супротним алтернативним сценаријом без државне помоћи.

59. Нето додатни трошак представља разлику између економске користи и трошкова (укључујући улагање и пословање) пројекта за који се додељује државна помоћ и користи и трошкова алтернативног пројекта улагања који би учесник на тржишту реализовао у одсуству помоћи (алтернативни сценарио).

60. У случају када није могуће у потпуности узети у обзир све економске користи које ће учесник на тржишту имати од додатних улагања, за мере које су предвиђене шемом државне помоћи може се користити поједностављена метода која би се базирала на израчунавање додатних трошкова улагања, односно не узимајући у обзир оперативне користи и трошкове.

61. Државна помоћ предвиђена шемом државне помоћи сматра се пропорционалном ако износ државне помоћи не прелази максимални интензитет помоћи, односно одређени проценат оправданих трошкова како је дефинисано у тач. 62.-66. овог упутства.

б) Оправдани трошкови

62. Оправдани трошкови за заштиту животне средине су додатни трошкови улагања у материјалну и/или нематеријалну имовину који су директно повезани са постизањем циља од заједничког интереса.

63. Оправдани трошкови утврђују се на следећи начин:

- а) ако се трошкови улагања у заштиту животне средине јасно могу идентификовати у укупним трошковима улагања, оправдани трошкови су ти засебни трошкови који се односе на заштиту животне средине;
- б) у свим осталим случајевима трошкови улагања у заштиту животне средине идентификују се у односу на слично, еколошки мање прихватљиво улагање које би иначе било спроведено у одсуству државне помоћи, при чему разлика између трошкова оба улагања представља оправдане трошкове за заштиту животне средине.

64. Списак дозвољених интензитета државне помоћи и релевантних алтернативних сценарија у односу оправдане трошкова садржани су Прилогу 1, односно у Прилогу 2 који су одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

65. Када се не може поуздано утврдити алтернативан сценарио, Комисија за контролу државне помоћи може да укупне трошкове пројекта прихвати уместо алтернативног сценарио.

66. Одредбе наведене у тач. 63-65. примењују се на изградњу производних постројења у енергетски ефикасним пројектима даљинског грејања или хлађења.

в) Максимални интензитети државне помоћи

67. Изузетно од интензитета утврђених у Прилогу 1 овог упутства, интензитет државне помоћи може се повећати за одређене врсте државне помоћи или за улагања у одређеним подручјима, при чему интензитет државне помоћи не може прећи 100% оправданих трошкова.

68. Виши интензитети државне помоћи могу бити усклађени у следећим случајевима:

- а) интензитет државне помоћи може се повећати за 15% за улагања која се врше у подручју нивоа 2 номенклатуре статистичких територијалних јединица чији је БДП по становнику нижи или једнак 75% просека у ЕУ-27,
- б) интензитет државне помоћи може се повећати за 10% учеснику на тржишта који се разврстава у средња правна лица (у даљем тексту: средње правно лице) и за 20% учеснику на тржишту који се разврстава у мала правна лица (у даљем тексту: мало правно лице).

69. Интензитет државне помоћи може се повећати за 10%, у случају еколошких иновација, које могу решити двоструки тржишни недостатак повезан са већим ризиком од иновација и од утицаја пројекта на заштиту животне средине, што се посебно односи на мере ефикасности ресурса, ако су кумулативно испуњени следећи услови:

- 1) имовина или пројекат за еколошке иновације морају бити нови или значајно побољшани у поређењу са најсавременијим достигнућима у одговарајућем сектору индустрије у Републици Србији,
- 2) очекивана корист за животну средину мора бити знатно већа од побољшања које је резултат општег напретка технолошких достигнућа у упоредивим делатностима,
- 3) иновативни карактер имовине или пројекта укључује јасан степен ризика, у технолошком, тржишном или финансијском смислу, који је већи од ризика који је генерално повезан са упоредивом неиновативном имовином или пројектима.

70. Државна помоћ је усклађена ако се додељује на основу јасно утврђених оправданих трошкова и ако не прелази максималне интензитета државне помоћи утврђене овим упутством.

71. Ако се државна помоћ кориснику додељује у конкурентном поступку надметања на основу јасних, транспарентних и недискриминаторних критеријума и који предвиђа учешће довољног броја учесника на тржишту, интензитет државне помоћи може износити до 100% оправданих трошкова.

72. Средства која се додељују у конкурентном поступку надметања морају имати ограничен буџет у смислу да не могу сви учесници добити државну помоћ.

73. Државна помоћ у конкурентном поступку надметања мора бити додељена на основу почетне понуде коју је поднео понуђач, а не на основу каснијих преговора.

г) Кумулација државне помоћи

74. Државна помоћ се може доделити истовремено у оквиру неколико шема помоћи или кумулирати са државном помоћи која додељује за исту намену, под условом да укупан износ државне помоћи за активност или пројекат не прелази максимално дозвољене интензитета помоћи утврђене овим упутством.

75. Државна помоћ за заштиту животне средине и у сектору енергетике може да се кумулира са *de minimis* помоћи која се додељује за исте оправдане трошкове (исту намену) до дозвољених интензитета прописаних овим упутством.

д) Додатни услови за индивидуалну државну помоћ за улагање и оперативну помоћ

76. Усклађеност индивидуалне државне помоћи са максималним интензитетима утврђеним овим упутством, није довољан услов да би државна помоћ била пропорционална.

77. Индивидуална државна помоћ је пропорционална (ограничена на минимум) ако износ државне помоћи одговара нето додатним трошковима улагања, у поређењу са алтернативним сценаријом без државне помоћи, при чему се узимају у обзир сви релевантни трошкови и користи током трајања пројекта.

78. Ако се ниједан пројекат не може идентификовати као алтернативни сценарио, Комисија за контролу државне помоћи утврђује да ли износ државне помоћи премашује минимум неопходан да би пројекат за који се додељује државна помоћ био довољно исплатив (на пример, да ли учесник на тржишту повећава своју IRR изнад нормалних стопа приноса у другим сличним пројектима улагања).

79. Ако референтна вредност није доступна, у сврху утврђивања да ли је износ државне помоћи ограничен минимумом, могу се користити трошкови капитала учесника на тржишту у целини или стопе приноса које се обично примењују у датом сектору индустрије.

80. Давалац државне помоћи доставља доказе да је износ државне помоћи ограничен на минимум, при чему се, обрачуни који се користе за анализу подстицајног ефекта, могу се користити и за процену да ли је помоћ пропорционална.

81. Давалац доказује пропорционалност на основу документације наведене у тачки 46. овог упутства.

82. Индивидуална оперативна државна помоћ која се додељује путем конкурентног поступка надметања, сматра се да је пропорционална ако су испуњени услови наведени у тач. 57-61. овог упутства.

б) Избегавање негативних ефеката на конкуренцију и трговину са Европском унијом

а) Општи услови

83. Државна помоћ за заштиту животне средине и у сектору енергетике је усклађена ако позитивни ефекти државне помоћи превазилазе негативне ефекте на конкуренцију и трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније.

84. Потенцијални негативни ефекти државна помоћ су поремећај на тржишту производа и ефекти локације, који могу довести до алокативне неефикасности која нарушава економске перформансе тржишта и до дистрибутивних проблема који утичу на дистрибуцију економске активности по подручјима.

85. Државна помоћ за заштиту животне средине не доводи до прекомерног нарушавања конкуренције и сматра се усклађеном ако даје предност еколошки прихватљивим производима и технологијама на рачун других који више загађују.

86. Приликом процене потенцијалних негативних ефеката државне помоћи за заштиту животне средине, Комисија за контролу државне помоћи ће узети у обзир укупан утицај мере на животну средину у односу на њен негативан утицај на тржишну позицију и пословни резултат учесника на тржишту који не добијају државну помоћ, а нарочито у односу на конкуренте који на исти начин послују на еколошки прихватљивој основи, без државне помоћи.

87. Потенцијално негативан ефекат државне помоћи за заштиту животне средине и у сектору енергетике је тај што спречава тржишне механизме у постизању ефикасних резултата (награђивањем најефикаснијих и иновативних произвођача и притиском на најмање ефикасне произвођаче у циљу побољшања, реструктурирања или изласка с тржишта), што може довести до ситуације да због државне помоћи додељене неким корисницима, ефикаснији или иновативнији конкуренти, са другачијом и чистијом технологијом, не могу да уђу или прошире се на тржиште.

88. Државна помоћ може имати негативне ефекте тако што јача или одржава значајну тржишну моћ корисника, непосредно или посредно, на начин да обесхрабрује ширење

постојећих конкурената или изазива њихов излазак са тржишта или обесхрабрује улазак нових конкурената на тржиште.

89. У случају када учесник на тржишту разматра различите локације за улагање, државна помоћ која има за циљ очување економске активности у једном подручју или њено привлачење из других подручја можда неће довести директно до нарушавања тржишта производа, али може преместити делатност или улагање из једног подручја у други без икаквог позитивног утицаја на животну средину.

90. Негативни ефекти државне помоћи очигледно премашују све позитивне ефекте, и државна помоћ се сматра неусклађеном ако:

- а) државна помоћ премашује максималне интензитета државне помоћи у складу са овим упутством,
- б) државна помоћ за заштиту животне средине и у сектору енергетике која само доводи до промене локације економске активности без побољшања постојећег нивоа заштите животне средине.

91. Ако су мере државне помоћи добро усмерене на отклањање тржишног недостатка, ризик да ће помоћ прекомерно нарушити конкуренцију је ограничен.

92. Сматра се да државна помоћ има мањи негативни ефекат на конкуренцију и трговину са Европском унијом, ако је избор корисника државне помоћи спроведен на основу конкурентног поступка надметања, чиме се доприноси остваривању еколошких или енергетских циљева, уз најмањи износ државне помоћи.

93. Приликом процене негативних ефеката државне помоћи, Комисија за контролу државне помоћи узима у обзир следеће елементе:

- а) смањење или надокнада јединичних трошкова производње: ако ће нова опрема довести до смањења трошкова по произведеној јединици у поређењу са ситуацијом без помоћи или ако помоћ надокнађује део оперативних трошкова, вероватно је да ће корисници државне помоћи повећати продају, односно што је ценовна еластичност производа већа, већи је потенцијал помоћи за нарушавање конкуренције,
- б) нови производ: ако корисници добију нови или квалитетнији производ, вероватно је да ће повећати своју продају и стећи предност „првог покретача“.

б) Додатни услови за индивидуалну државну у помоћ

94. Давалац државне помоћи мора да докаже да су негативни ефекти описани из тач 83-89. овог упутства ограничени.

95. Приликом процене негативних ефеката индивидуалне државне помоћи, Комисија за контролу државне помоћи ,поред наведених у тач. узима у обзир и следеће елементе:

- а) подржавање неефикасне производње, чиме се омета раст продуктивности у сектору,
- б) нарушавање динамичких подстицаја,
- в) стварање или јачање тржишне моћи или искључивања других конкурената,
- г) вештачко мењање трговинских токове или локацију производње.

96. Комисија ће такође проценити да ли државна помоћ резултира на неким територијама које имају користи од повољнијих услова производње, нарочито због релативно нижих трошкова производње као резултат помоћи или због виших стандарда производње који су постигнути помоћу помоћи.

7) Транспарентност

97. Давалац државне помоћи за заштиту животне средине и у сектору енергетике дужан је, најкасније у року од шест месеци од доношења одлуке о додели, или ако су у питању фискалне мере, у року од једне године од датума подношења пореске пријаве, да објави на посебној интернет страници информације о мерама државне помоћи (назив шеме државне помоћи или акта даваоца, назив даваоца државне помоћи, назив индивидуалних корисника, инструмент доделе и износ државне помоћи додељен сваком кориснику, датум доделе, величину корисника (МСП или велико правно лице), подручје на коме се налази седиште корисника на нивоу 2 номенклатуре статистичких територијалних јединица и основни сектор у коме корисник делује).

98. Информације о појединачним износима државне помоћи додељене на основу шеме државне помоћи у облику пореских олакшица и државне помоћи у облику смањења финансирања подршке енергији из обновљивих извора, могу се приказати у следећим распонима (у милионима евра): (0,5- 1), (1-2); (2-5); (5-10); (10-30) и (30 и више).

99. Информације из претходне тачке овог упутства давалац државне помоћи чува и без ограничења ставља на располагање јавности најмање десет година.

100. Изузетно од тачке 97. овог упутства информације о индивидуалне државне помоћи испод 500 000 евра не морају да се објаве.

III. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И У СЕКТОРУ ЕНЕРГЕТИКЕ

1) Државна помоћ за подстицање производње енергије из обновљивих извора

а) Општи услови за државну помоћ за улагање и оперативну помоћ за подстицање производње енергије из обновљивих извора

101. Државна помоћ је усклађена ако се додељује путем тржишних инструмента, као што су аукција или путем конкурентног поступка надметања отвореног за све произвођаче који производе електричну енергију из обновљивих извора енергије и који се равноправно такмиче на тржишту енергије.

102. У зависности од нивоа развоја технологије обновљивих извора енергије, давалац државне помоћи може спровести конкурентни поступак надметање за: одређене технологије (на основу дугорочног потенцијала дате нове и иновативне технологије потребне за постизање диверсификације), мрежна ограничења и стабилност мреже и трошкове система (интеграције).

103. Изузетно од претходне тачке овог упутства државна помоћ је усклађена уколико се додељује за постројења одређене величине или за постројења у фази демонстрације, када поступак конкурентног надметања није могућ спровести.

104. Државна помоћ не може да се додели за улагање у производњу одрживих биогорива која су заснована на прехранбеним сировинама, осим за улагање у производњу у корист напредних биогорива која су заснована на прехранбеним сировинама.

105. Државна помоћ је усклађена ако се додељује за покривање трошкова конверзије постројења производње биогорива заснована на прехранбеним сировинама у напредна постројења производње биогорива заснована на прехранбеним сировинама.

106. Државна помоћ за производњу енергије из хидроенергетских постројења је усклађена ако таква помоћ има позитиван утицај у смислу ниских емисија гасова са ефектом стаклене баште, односно нема негативан утицај на водене системе и биодиверзитет.

107. Државна помоћ за подстицање производње енергије из обновљивих извора која користи отпад, укључујући отпадну топлоту као улазно гориво, усклађена је ако таква производња има позитиван допринос заштити животне средине, и под условом да се не заобилази принцип хијерархије отпада.

108. Државна помоћ за подстицање производње енергије из обновљивих извора може да се додели за улагање или као оперативна помоћ, за чију оцену усклађености се примењују услови наведени у делу II овог упутства.

109. Државна помоћ може да се додели највише за период од десет година.

110. Изузето од претходне тачке овог упутства, ако се државна помоћ додељује на период дужи од десет година, Комисија за контролу државне помоћи поново оцењује усклађеност државне помоћи након десет година.

111. Шема државне помоћи не сме бити ограничена за друге земље Европског економског простора и уговорне стране Енергетске заједнице.

1.1. Оперативна помоћ

а) Оперативна помоћ за подстицање производње електричну енергију из обновљивих извора

112. Оперативна помоћ за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора је усклађена уколико су кумулативно испуњени следећи услови:

- а) државна помоћ се додељује у облику премија која се додаје на тржишну цену по којој произвођачи продају своју електричну енергију директно на тржишту,
- б) корисници државне помоћи преузимају балансну одговорност, осим ако не постоје ликвидна тржишта у току дана,
- в) предузимају се мере како би се осигурало да произвођачи немају подстицај за производњу електричне енергије по негативним ценама.

113. Услови утврђени у претходној тачки овог упутства не примењују се на државну помоћ за постројења са инсталисаним капацитетом мањим од 500 kW за производњу електричне енергије из свих обновљивих извора, осим из енергије ветра за коју се ова помоћ може доделити за постројења са инсталисаним капацитетом производње електричне енергије мањим од 3 MW или постројењима са мање од три (3) производне јединице.

114. Помоћ се додељује у конкурентном поступку надметања на основу јасних, транспарентних и недискриминаторних критеријума, осим ако:

- а) давалац докаже да би само један или врло ограничен број пројеката или локација могао бити прихватљив, или
- б) давалац докаже да би процес конкурентног надметања довео до виших нивоа подршке (на пример да би се избегло стратешко надметање), или
- в) давалац докаже да би процес конкурентног надметања резултирао ниским стопама реализације пројекта (избегавање понуда са ниском ценом).

115. Ако је конкурентни поступак надметања отворен за све произвођаче који производе електричну енергију из обновљивих извора енергије на недискриминаторној начин, сматра се је државне помоћ пропорционална и да не доводи до нарушавања конкуренције на тржишту.

116. Конкурентни поступак надметања може бити ограничен на одређене технологије, ако би поступак отворен за све произвођач довео до субоптималних резултата, а нарочито ако постоји:

- а) дугорочни потенцијал дате нове и иновативне технологије, или

- б) потреба за постизањем диверсификације, или
- в) мрежно ограничење и стабилност мреже, или
- г) системски (интегрисани) трошак, или
- д) потреба да се избегне поремећај на тржишту сировина базираних на биомаси.

117. Државна помоћ може се доделити непосредно за постројења са инсталисаним капацитетом електричне енергије мањим од 1 MW за производњу електричне енергије из свих обновљивих извора, осим из енергије ветра за коју се оваква помоћ може доделити за постројења са инсталисаним капацитетом производње електричне енергије мањим од 6 MW или за постројења са мање од шест (6) производних јединица.

118. Ако се не спроводи конкурентни поступак надметања, примењују се услови из тачке 112. и 113. овог упутства и услови за оперативну помоћ за подстицање производње енергије из обновљивих извора енергије осим електричне енергије како је наведено у тачки 120. овог упутства.

119. Државна помоћ се може доделити само док се постројење у потпуности не амортизује у складу са уобичајеним рачуноводственим правилима и ако се претходно примљена помоћ за улагања мора одузети од помоћи за пословање.

- б) Оперативна државна помоћ за производњу енергије из обновљивих извора изузев електричне енергије

120. Оперативна државна помоћ за производњу енергије из обновљивих извора, изузев електричне енергије, усклађена је под следећим условима:

- а) помоћ по јединици енергије не прелази разлику између укупно нивелисаних трошкова производње енергије према одређеној технологији и тржишне цене предметног облика енергије,
- б) укупно нивелисани трошкови производње могу укључити уобичајени повраћај капитала, док се износ укупног улагања приликом обрачуна укупних нивелисаних трошкова производње умањује за износ претходно додељене државне помоћи за улагање,
- в) производни трошкови ажурирају се најмање једанпут годишње,
- г) државна помоћ из овог члана додељује док постројење не буде у потпуности амортизовано у складу са општеприхваћеним рачуноводственим принципима.

- в) Оперативна државна помоћ за постојећа постројења на биомасу након амортизације

121. Оперативна државна помоћ за постојећа постројења на биомасу након амортизације је усклађена ако давалац докаже да су оперативни трошкови корисника (произвођача) након амортизације постројења и даље већи од тржишне цене енергије која се производи у постројењу при чему:

- а) се помоћ додељује на основу енергије произведене из обновљивих извора,
- б) износ помоћи надокнађује разлику између оперативних трошкова корисника приликом производње и тржишне цене енергије,

в) је успостављен механизам надзора којим се континуирано врши провера да ли су оперативни трошкови још увек већи од тржишне цене енергије, који је заснован на ажурним информацијама о производним трошковима и спроводи се најмање једном годишње.

122. Оперативна државна помоћ за постојећа постројења на биомасу након амортизације је усклађена ако давалац докаже да је, независно од тржишне цене те енергије, употреба фосилних горива као ресурса економичнија од коришћења биомасе, при чему:

- а) се помоћ додељује на основу енергије произведене из обновљивих извора,
- б) износ државне помоћи надокнађује разлику између оперативних трошкова производње на биомасу конкретног корисника у поређењу са производњом на алтернативна фосилна горива,
- в) су достављени веродостојни докази који показују да би без државне помоћи дошло до преласка с коришћења биомасе на фосилна горива унутар истог постројења,
- г) је успостављен механизам надзора којим се континуирано врши провера да ли је коришћење фосилних горива исплативије од коришћења биомасе, који је заснован на ажурним информацијама о производним трошковима и спроводи се најмање једном годишње.

г) Оперативна државна помоћ додељена применом тржишног механизма кроз сертификате

123. Оперативна државна помоћ за обновљиве изворе енергије додељена применом тржишних механизма, као што су зелени сертификати, који обезбеђују свим произвођачима обновљиве енергије индиректну корист од гарантоване потражње за њиховом енергијом по цени већој од тржишне цене за конвенционалну енергију је усклађена под следећим условима:

- а) ако се цена зелених сертификата не одређује унапред него зависи од понуде и тражње на тржишту,
- б) ако је помоћ неопходна да се обезбеди одрживост одговарајућих извора обновљиве енергије,
- в) ако шема државне помоћи не омогућава прекомерну накнаду протеком времена или у зависности од врсте технологије, или прекомерну накнаду за појединачне технологије које се мање користе а уведени су различити нивои сертификата по јединици производње,
- г) ако не дестимулише произвођаче обновљиве енергије да постану конкретнији.

124. Државна помоћ додељена помоћу зелених сертификата није усклађена ако се додељује према условима који би потенцијалним корисницима обезбеђивали већи ниво подстицаја, осим у случају када давалац докаже потребу за диферсификацијом у прелазном периоду преласка на субвенције у облику премије изнад тржишне цене.

125. Оперативна државна помоћ за обновљиве изворе енергије додељена применом тржишних механизма увек се умањује за износ претходно додељене државне помоћ за улагање.

2) Државна помоћ за високоефикасну когенерацију и улагање у енергетски ефикасно даљинско грејање и хлађење

а) Допринос циљу од заједничког интереса

126. Државна помоћ за високоефикасну когенерацију и улагање у енергетски ефикасно даљинско грејање и хлађење сматра се усклађеном ако се додељује за улагање, укључујући и надоградњу постојећих постројења на виши степен ефикасности когенерације и даљинских грејања и хлађења.

127. Државна помоћ за когенерацију и за инсталације даљинског грејања, које користе отпад, укључујући отпадну топлоту, као улазно гориво може дати позитиван допринос заштити животне средине, под условом да је примењен принцип хијерархије отпада.

128. Давалац државне помоћи доказује допринос државне помоћи повећаном нивоу заштите животне средине, на основу мерљивих индикатора, као што су: количина енергије која се штеди због бољих, нижих енергетских перформанси и већих енергетске продуктивности или повећање ефикасности смањеном потрошњом енергије и смањеним уносом горива.

б) Потреба за интервенцијом државе

129. Државна помоћ за подстицање улагања у енергетску ефикасност може бити усклађена ако се отклања тржишни недостатак који може настати у области мера енергетске ефикасности у зградама.

в) Подстицајни ефекат

130. Комисија за контролу државне помоћи оцењује постајање подстицајног ефекта државне помоћи се на основу услова наведених у делу II овог упутства.

г) Примереност државне помоћи

131. Државна помоћ за финансирање мера енергетске ефикасности сматра се примереном у односу на друге инструменте политике, независно од облика у коме се додељује.

д) Пропорционалност

132. Оправдани трошкови се утврђују као додатни трошкови улагања сходно тачки 63. овог упутства.

133. За мере енергетске ефикасности, а посебно у случају интегрисаних пројеката, када је тешко утврдити алтернативни сценарио, Комисија за контролу државне помоћи може

ангажовати независног проценитеља за утврђивање оправданих трошкова из претходне тачке овог упутства.

134. Максимални интензитет државне помоћи утврђен је у Прилогу 1 овог упутства.

135. Оперативна помоћ за мере енергетске ефикасности (осим оперативне помоћи за високоефикасне когенерације) пропорционална је ако су кумулативно испуњени следећи услови:

- а) државна помоћ је ограничена на надокнаду нето додатних производних трошкова који произилазе из улагања, узимајући у обзир предности које произлазе из уштеде енергије, при чему се износ оперативне помоћи се умањује за износ претходно додељене државне помоћи за улагање у вези са новим погоном,
- б) помоћ је ограничена на период од пет година.

136. Оперативна помоћ за високоефикасну когенерацију усклађена је ако се додељује у складу са условима који се примењују на оперативну помоћ за електричну енергију из обновљивих извора енергије како је утврђено од тач. 112-119. овог упутства и ако:

- а) учесници на тржишту који производе електричну и топлотну енергију за јавну потрошњу, трошкови такве производње електричне енергије или топлотне енергије премашују тржишну цену,
- б) са за индустријску употребу комбиноване производње електричне и топлотне енергије где се може показати да трошкови производње једне јединице енергије применом те технике премашују тржишну цену једне јединице конвенционалне енергије.

3) Државна помоћ за ефикасност ресурса и државна помоћ за улагање у рециклажу и поновну употребу отпада

а) Ефикасност ресурса

137. Државна помоћ је усклађена ако се додељује за отклањање тржишних недостатака наведених у тачки 13. овог упутства, а нарочито када тржишни недостаци не могу да се реше другим политикама и мерама, попут опорезивања или регулације.

138. Индивидуална државна помоћ усклађена је ако давалац покаже мерљиве користи од доделе државне помоћи, посебно количину уштеђених ресурса или повећање ефикасности ресурса.

139. Државна помоћ која се додељује за иновативну производњу, односно ако се на тај начин подстиче ефикасност ресурса може бити усклађена, ако су испуњени услови из тачке 68 овог упутства.

б) Државна помоћ за управљање отпадом

140. Државна помоћ за управљање отпадом, нарочито за активности усмерене на поновну употребу и рециклирање отпада, као и спречавање стварање отпада, сматра се усклађеном ако доприноси заштити животне средине, под условом да се примењује „принцип загађивач плаћа“.

141. Под поновном употребом или рециклирањем отпада сматра се и употреба или рециклирање воде или минерала који се иначе не би користили као отпад.

142. Државна помоћ не може да се додели учесницима на тржишту за покривање трошкова третмана отпада који су сами створили.

143. Државна помоћ за управљање отпадом доприноси циљу од заједничког интереса у складу са принципом загађивач плаћа ако су кумулативно испуњени следећи услови:

- а) улагање има за циљ смањење отпада који стварају други учесници на тржишту и не односи се на отпад који корисник државне помоћи ствара,
- б) помоћ не ослобађа посредно загађиваче од терета који би требало да снесу по закону, такав терет треба сматрати нормалним трошком учесника на тржишту,
- в) улагање превазилази последња технолошка достигнућа, односно омогућава коришћење конвенционалне технологије на иновативан начин, или доприноси стварању циркуларне економије која користи отпад као ресурс,
- г) третирани материјали би на други начин били одложени или третирани на мање еколошки прихватљив начин,
- д) улагање мора да доведе до повећања тражње за материјалима који се рециклирају, као и повећања обима организовања и сакупљања тих материјала.

144. Изузетно од тачке 143. овог упутства, намењена за управљање сопственим отпадом корисника, процењиваће се на основу општих критеријума у делу II овог упутства који се примењују на државну помоћ учесницима на тржишту ради достизања виших стандарда за заштиту животне средине од прописаних у Републици Србији или за повећање нивоа заштите животне средине у одсуству техничке регулативе.

4) Државна помоћ за прикупљање и складиштење угљеника (технологија CCS)

145. Државна помоћ за прикупљање и складиштење угљеника сматра се усклађеном ако се додељује за улагање у технологију CCS и као оперативна државна помоћ.

146. Државна помоћ из претходне тачке овог упутства додељује се ради подстицања улагања у електране (укључујући електране на фосилна горива, биомасу и које раде комбиновано) или друго индустријско постројење које је опремљено складиштима објектима за транспорт и складиштење CO₂, односно појединачним елементима ланца технологије CCS.

147. Државна помоћ за прикупљање и складиштење угљеника (технологија CCS) не односи се на електране и индустријска постројења која емитују CO₂ него искључиво за трошкове који произлазе из пројекта повезаног са инсталирањем технологије CCS.

148. Оправдани трошкови су додатни трошкови улагања у прикупљање, пренос и складиштење емитованог CO₂, односно као недостатак финансијских средстава у поређењу са конвенционалним технологијама које не подразумевају наведену технологију.

149. Износ државне помоћи за прикупљање и складиштење угљеника је највише до 50 милиона евра по пројекту улагања.

5) Државна помоћ у облику дажбина на животну средину на животну средину и у облику смањења финансијске подршке за електричну енергију из обновљивих извора

а) Државна помоћ у облику смањења дажбина на животну средину

150. Државна помоћ у облику смањења дажбина на животну средину, укључујући повраћај пореза, усклађена је ако бар индиректно доприноси вишем нивоу заштите животне средине, и ако се би се увођењем дажбинама на животну средину учесници на тржишту нашли у неповољном положају у односу на конкуренцију.

151. Смањење дажбина на животну средину мора да буде неопходно и засновано на објективним, транспарентним и недискриминаторним критеријумима, при чему учесник на тржишту треба да да допринос повећању заштите животне средине.

152. Додела државне помоћи у облику повраћаја пореза усклађена је, ако учесници на тржишту нису ослобођени плаћања пореза, већ примају фиксну годишњу накнаду за предвиђено повећање износа пореза.

153. Шема државне помоћи може да се одобри за период од највише 10 година, након чега давалац државне помоћи може поново пријавити меру ако претходно изврши евалуацију постојеће шеме државне помоћи.

154. Сматра се да смањење дажбина не утиче негативно да остваривање циља од заједничког интереса и да индиректно доприноси повећању нивоу заштите животне средине, ако давалац докаже да је:

а) смањење усмерено на учеснике на тржишту на која највише утиче повећање дажбина,

б) увек примењива виша пореска стопа него што би то био случај без изузећа.

155. Давалац државне помоћи дужан је да достави податке и информације које се односе, с једне стране, на одговарајући сектор или категорије корисника обухваћене изузећима или смањењима, а с друге стране, на положај главних корисника у сваком сектору и

објашњење на који начин опорезивање може допринети заштити животне средине.

156. Давалац државне помоћи дужан је да правилно опише изузете секторе и достави листу највећих корисника за сваки сектор, узимајући у обзир промет, тржишне уделе и величину пореске основице.

б) Усклађена државна помоћ у облику смањења дажбина на животну средину

157. Државна помоћ у облику смањења дажбина на животну средину у погледу неопходности и пропорционалности усклађена је ако:

- а) корисници плаћају најмање минимални ниво дажбина Републике Србије утврђен релевантном прописима,
- б) је избор корисника заснован на објективним и транспарентним критеријумима,
- в) се помоћ додељује на исти начин за све конкуренте у истом сектору, који су у сличној ситуацији.

158. Давалац државне помоћи може доделити државну помоћ у облику смањења пореске стопе, повраћаја пореза (фиксни годишњи износ накнаде), или као комбинација наведена два инструмента.

159. Износ повраћаја пореза израчунава се на основу историјских података, односно на основу нивоа производње и потрошње или загађења које је произвео одређени учесника на тржишту у базној години, при чему висина повраћаја пореза не сме да пређе минимални износ дажбине Републике Србије који би био обрачунат за базну годину.

160. Ако корисници плаћају мање од минималне дажбине Републике Србије утврђен релевантном прописима, државна помоћ се оцењује на основу услова за неусклађену државну помоћ у облику смањења дажбина на животну средину.

в) Неусклађена државна помоћ у облику смањења дажбина на животну средину и посебне ситуације усклађених смањења дажбина на животну средину

161. Давалац је дужан да јасно дефинише обим смањења дажбина, као и да достави податке и информације из тачке 156. овог упутства, како би доказао неопходност и пропорционалност државне помоћи.

162. Давалац може доделити државну помоћ корисницима у облику повраћаја пореза на начин на који је то прописано тач. 158-159 овог упутства.

163. Сматра се да је државна помоћ неопходна ако су кумулативно испуњени следећи услови:

- а) избор корисника заснива се на објективним и транспарентним критеријумима, а помоћ се додељује на исти начин за све конкуренте у истом сектору који се налазе у истом или сличном чињеничном стању,

- б) дажбина на животну средину би без смањења довела до значајног повећања трошкова производње који се израчунавају као пропорција бруто додате вредности за сваки сектор или категорију појединачних корисника,
- в) значајно повећање трошкова производње није се могло пренети на купце без значајног смањења продаје.

164. Сматра се да је државна помоћ пропорционална ако је испуњен један од следећих услова:

- а) корисници државне помоћи плаћају најмање 20 % дажбине на животну средину,
- б) смањење дажбина је условљено закључивањем споразума између даваоца и корисника или удружења корисника, којим се корисници или удружења корисника обавезују да ће постићи циљеве заштите животне средине који имају исти ефекат као да корисници плаћају најмање 20 % дажбине на животну средину или, у околностима предвиђеном тачком 153. овог упутства, ако је примењен најнижи ниво прописан законом којим се уређује дажбина на животну средину.

165. Споразуми или обавезе из тачке 164. подтачка б) овог упутства могу се односити, на смањење потрошње енергије, смањење емисије или било коју другу еколошку меру, при чему морају кумулативно испунити следеће услове:

- а) давалац преговара о суштини споразума, наводи циљеве и утврђује временски распоред за постизање циљева,
- б) давалац осигурава независно и благовремено праћење обавеза преузетих у споразумима,
- в) споразуми се периодично ревидирају у погледу технолошког и другог развоја и предвиђају ефикасне казнене мере који се примењују ако се обавезе не испуне.

б) Државна помоћ за улагање у енергетску инфраструктуру

а) Допринос циљу од општег интереса

166. Државна помоћ за улагање у енергетску инфраструктуру усклађена је ако се додељује за превазилажење тржишних недостатака и осигурања сигурности снабдевања и интеграције обновљивих извора енергије, нарочито ако се тиме доприноси регионалној повезаности.

167. Државна помоћ за улагање у енергетску инфраструктуру усклађена је ако се додељује за улагање, укључујући њену модернизацију и надоградњу, као и ако доводи до повећавања стабилност енергетског система, адекватности производње, интеграцију различитих извора енергије и снабдевање енергијом у неразвијене мреже.

б) Потреба за интервенцијом државе

168. Државна помоћ за улагање у енергетску инфраструктуру оправдано је ако се додељује за превазилажење тржишног недостатка насталог због проблема координације или позитивних екстерналија.

169. Државна помоћ усклађена је ако се додељује за пројекте од заједничког интереса, односно за паметне мреже и за улагања у енергетску инфраструктуру у потпомогнутим подручјима, када су тржишни недостаци у смислу позитивних екстерналија и проблема у координацији такви да финансирање путем тарифа није довољно.

170. За пројекте енергетске инфраструктуре из претходне тачке и који су делимично или у целости изузети из закона којим се уређује тржиште енергије, као и за пројекте који не потпадају под претходну тачку, државна помоћ може да буде усклађена у зависности од тога:

а) у којој мери недостатак на тржишту доводи до неоптималног обезбеђивања потребне инфраструктуре,

б) у којој мери је инфраструктура отворена за приступ трећој страни и подлеже регулисању тарифа,

в) у којој мери пројекат доприноси сигурности снабдевања енергијом.

171. Државна помоћ за пројекте нафтне инфраструктуре, може бити усклађена у изузетним околностима где је то оправдано.

в) Примереност мере државне помоћи

172. Сматра се да су тарифе примерен начин финансирања енергетске инфраструктуре.

173. Изузетно од претходне тачке, у случају пројеката од заједничког интереса, паметних мрежа и улагања у инфраструктуру у потпомогнутим подручјима, државна помоћ сматра се примереним инструментом за делимично или потпуно финансирање енергетске инфраструктуре.

г) Подстицајни ефекат

174. Подстицајни ефекат помоћи процениће се на основу услова наведених у делу II овог упутства.

д) Пропорционалност

175. Државна помоћ је пропорционална ако је износ државне помоћи ограничен на минимум неопходан за изградњу инфраструктуре за коју се државна помоћ додељује.

176. Износ државне помоћи за инфраструктуру, не треба да пређе разлику између нето садашње вредности улагања и нето садашње вредности улагања у алтернативном сценарију.

177. Државна помоћ за енергетску инфраструктуру може да се додели највише до 100 % оправданих трошкова.

178. Давалац државне помоћи мора да јасно и одвојено идентификује и покаже било коју другу меру помоћи која би могла утицати на одабрану меру државне помоћи за инфраструктуру.

ђ) Избегавање непотребних негативних ефеката на конкуренцију и трговину

179. Сматра се да државна помоћ за енергетску инфраструктуру која је потпада под регулацију тржишта енергија нема неоправдане негативне ефекте.

180. У случају да је инфраструктура делимично или у потпуности изузета или не потпада под регулацију тржишта енергија, као и у случају подземних складишта гаса, спровешће се појединачна процену потенцијалног нарушавања конкуренције на основу степена приступа треће стране инфраструктури која се подржава, приступ алтернативној инфраструктури и тржишног удела корисника.

7) Државна помоћ за адекватност производње

а) Допринос остваривању циља од заједничког интереса

181. Давалац државне помоћи је дужан да пре доделе државне помоћи дефинише тачан циљ за који је мера државне помоћи намењена, укључујући анализу која показује када и где се очекује јављање проблема адекватности производње, природу и узроке тог проблема у смислу капацитета максималног оптерећења или максималне потражње у случају неуспелог усклађивања понуде и потражње на краткорочном veleпродајном тржишту, и да одреди начин обрачуна и мерну јединицу.

б) Потреба за интервенцијом државе

182. Давалац државне помоћи дужан је да на јасан начин покаже разлоге због којих се не може очекивати да тржиште пружи адекватан капацитет у одсуству интервенције, узимајући у обзир текући развој тржишта и технологије, односно да изврши анализу и квантификацију на начин да опише јединицу мере за квантификацију и наведе њен начин израчунавања (на пример, у смислу недостатка вршног оптерећења или сезонског капацитета или вршне потражње у случају неуспеха краткорочног veleпродајног тржишта да усклади потражњу и понуду).

183. Приликом оцене потребе за интервенцијом државе, давалац је дужан да у мери у којој је могуће достави следеће доказе:

- (а) процена утицаја варијабилне производње, укључујући и ону која потиче из суседних система,
- (б) процена утицаја учешћа на страни потражње, укључујући опис мера за подстицање управљања на страни потражње,
- (в) процену стварног или потенцијалног постојања интерконектора, укључујући опис пројеката у изградњи и планираних,

(г) процена било ког другог елемента који би могао да изазове или погорша проблем адекватности производње, као што су регулаторни или тржишни неуспеси, укључујући, на пример, ограничења veleprodajних цена.

в) Примереност мере државне помоћи

184. Државна помоћ је примерена ако се додељује искључиво као подстицај и накнада по MW капацитета који се ставља у функцију, а не као подстицај за продату електричну енергију, односно као накнада по продатом MWh.

185. Мера државне помоћи треба да буде отворена и да пружи адекватне подстицаје како постојећим тако и будућим произвођачима и оператерима који користе алтернативне технологије, као што су одговор на потражњу или складиштење.

186. Мера државне помоћ треба да буде додељена путем механизма којим се омогућава потенцијално различито времена испоруке, које одговара времену потребном за реализацију нових инвестиција нових произвођача који користе различите технологије, при чему треба да узме у обзир у којој мери би капацитет интерконеције могао да отклони сваки могући проблем адекватности производње.

г) Подстицајни ефекат

187. Подстицајни ефекат помоћи процениће се на основу услова наведених у делу II овог упутства.

д) Пропорционалност

188. Укупан износ државне помоћи не сме да омогући кориснику да оствари добит изнад разумне добити.

189. Сматра се да поступак конкурентног надметања на основу јасних, транспарентних и недискриминаторних критеријума, који ефикасно доприноси остварењу циља, доводи до добит у границама разумне добити.

190. Мера државне помоћи мора да садржи механизме којима се осигурава да не може доћи до прекомерне добити.

191. Мера државне помоћи мора да обезбеди да цена која се плаћа за доступност капацитета аутоматски тежи нули, у случају када понуда капацитета може да задовољи ниво тражење.

ђ) Избегавање негативних ефеката на конкуренцију и трговину

192. Мера државне помоћи мора да омогући да сваки капацитет који може ефикасно допринети решавању проблема адекватности производње учествује у мери, посебно узимајући у обзир:

- а) учешће произвођача који користе различите технологије и оператора који нуде мере са еквивалентним техничким перформансама, (на пример, управљање потражњом, међуповезивања и складиштење),
- б) изузетно од тачке 189. овог упутства ограничење учешћа може да се оправда само на основу недовољних техничких перформанси потребних за решавање проблема адекватности производње, при чему, мера адекватности производње треба да буде отворена за потенцијалну производњу потражње и понуде,
- в) учешће оператора из других држава где је такво учешће физички могуће, посебно у регионалном контексту, односно где се капацитет може физички обезбедити другој држави која примењује меру, а обавезе наведене у мери могу бити примењене,
- г) учешће довољног броја произвођача за успостављање конкурентне цене капацитета,
- д) избегавање негативних ефеката на тржиште, на пример због ограничења извоза, ограничења veleпродајних цена, ограничења надметања или других мера које нарушавају рад повезивања тржишта, укључујући тржишта унутар дана и балансирање.

193. Мера државне помоћи не сме да:

- а) смањује подстицаје за улагање у капацитете за међусобно повезивање,
- б) нарушава повезивање тржишта, укључујући балансирање тржишта,
- в) нарушава одлуке о улагању у производњу које су претходиле мерама или одлуке оператора у вези са баланским или помоћним тржиштима услуга,
- г) појачава неоправдано доминацију одређеног учесника на тржишту,
- д) даје предност нискоугљеничним генераторима у случају еквивалентних техничких и економских параметара.

8) Државна помоћ у облику система трговања дозволама за емисијама штетних гасова

194. Државна помоћ кроз трговину дозволама за емисију штетних гасова сматра се усклађеном ако је додељена на основу шеме, а укупан износ прописан дозволом коју издаје Република Србија за трговање емисијама штетних гасова с циљем смањења емисија загађивача (нпр. ради смањења емисије NOx) или права додељених на основу њих, мањи су од укупних очекиваних потреба учесника на тржишту који емитују штетне супстанце, при чему ти загађивачи морају или да смање своје емисије или да обезбеде допунска права куповином дозвола на тржишту, плаћајући на такав начин накнаду за своје загађење.

195. Систем трговања дозволама мора да испуњава следеће услове:

- а) да се шемом реализују циљеви заштите животне средине који су изнад оних који се постижу применом постојећих обавезних стандарда за учеснике на тржишту који производе загађење,
- б) да се прерасподела дозвола изврши на транспарентан и објективан начин, заснована на објективни критеријумима и на квалитетним подацима, при чему

укупан број дозвола или права додељених на основу њих сваком учеснику на тржишту по цени испод тржишне вредности не сме да буде већи од очекиваних потреба таквог учесника на тржишту, према процени ситуације у којој се не примењује систем дозвола,

в) да методологија расподеле дозвола не погодује одређеним учесницима на тржишту или одређеним секторима, осим ако то није оправдано разлозима заштите животне средине у самом систему трговања, или ако су таква правила потребна због постизања усклађености с другим политикама заштите животне средине,

г) да нови учесници на тржишту не добију дозволе или права по повољнијим условима у односу на постојеће учеснике који послују на истом тржишту, ни да додела већег броја дозвола постојећим постројењима у поређењу с новим не доведе до неоправданих препрека уласка на тржиште.

196. Државна помоћ из тачке 194. овог упутства је неопходна и пропорционална ако:

а) је избор корисника државне помоћи извршен на основу објективних и транспарентних критеријума и под условом да се државна помоћ додељује свим корисницима на истоветан начин и под истим условима, као и другим учесницима који послују у истом сектору и налазе се у сличној фактичкој ситуацији,

б) целокупна продаја на аукцији доводи до знатног повећања производних трошкова за сваки сектор или категорију појединих корисника,

в) повећање производних трошкова се прелива на потрошаче што доводи последично до умањења продаје, што се утврђује спровођењем анализа које се заснивају на процени еластичности цена у одговарајућем сектору или другим анализама,

г) учесник на тржишту који је мање ефикасан у остваривању циљева заштите животне средине остварује и мања права на државну помоћ пропорционално својој ефикасности у заштити животне средине.

197. Интензитет државне помоћи у облику система трговања дозволама за емисијама штетних гасова утврђен је у Прилогу 1 овог упутства.

9) Државна помоћ за измештање

198. Државна помоћ за улагање у измештање привредних субјеката на нове локације ради заштите животне средине усклађена је ако је испуњен услов подстицајног ефекта и транспарентности у складу са овим упутством и ако:

а) је промена локације извршена из разлога заштите животне средине или спречавања штете за животну средину, на основу одлуке надлежног органа, судске пресуде или резултата споразума учесника на тржишту са надлежним органима,

б) учесник на тржишту задовољава највише стандарде заштите животне средине који се примењују на новој локацији након измештања.

199. Корисник државне помоћи за измештање је учесник на тржишту који има седиште у урбаном подручју или у посебним срединама у Републици Србији заштићеним законом

као природна станишта биљног и животињског света, који обављају делатност у складу са законом, али због већег степена загађивања животне средине изазваног тим активностима, морају да буду измештена на другу локацију.

200. Износ оправданих трошкова за измештање представља разлику између прихода (од продаје или изнајмљивања напуштеног постројења или земљишта, накнаде плаћене привредном субјекту у случају експропријације, свих других прихода повезаних са измештањем постројења, нарочито у тренутку измештања која произлази из унапређења технологије и рачуноводствене добити у вези са бољом употребом постројења, улагање у вези са повећањем капацитета) и трошкова (трошкова повезаних с куповином земљишта, односно изградњом или куповином новог постројења истог капацитета, као постројења која су напуштена, трошкова пенала које сноси привредни субјекат због раскида уговора о закупу земљишта или зграде ако је због одлуке надлежног органа о промени локације дошло до превременог раскида уговора).

201. Интензитет државне помоћи за измештање утврђен је у Прилогу 1 овог упутства.

10) Државна помоћ у облику смањења накнадне за производњу енергије из обновљивих извора

202. Државна помоћ у облику смањења накнадне за производњу енергије из обновљивих извора усклађена је само ако су испуњени услови из дела III главе 10) овог упутства.

203. Државна помоћ може да се додели само у оним секторима који су изложени ризику да се нађу у неповољном положају због трошкова који проистичу из плаћање накнаде за производњу енергије из обновљивих извора, из разлога њиховог електро-интензивног пословања и њихове изложености међународној трговини.

204. Државна помоћ у облику смањења накнадне за производњу енергије из обновљивих извора је усклађена ако се додељује у облику шеме државне помоћи.

205. Право на доделу државне помоћи имају учесници на тржишту који припадају секторима наведеним у Прилогу 3 који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део, као учесници на тржишту чија је производња електро интензивна, односно којима удео трошкова електричне енергије чини најмање 20% укупних трошкова производње, или учесници на тржишту који припадају сектору који учествује са најмање 4% од укупног обима трговине у Републици Србији.

206. Избор корисника државне помоћи мора да се обавља на основу објективних, недискриминаторних и транспарентних критеријума.

207. Државна помоћ је пропорционална ако су корисници државне помоћи дужни да плаћају најмање 15% накнадне за производњу енергије из обновљивих извора.

208. Изузетно од претходне тачке, ако сопствени допринос од 15% финансирања подршке за производњу енергију из обновљивих извора превазилази износ који би учесник на тржишту могао да поднесе, давалац државне помоћи за секторе из Прилога

3 овог упутства може да ограничи износ финансирања подршке за енергију из обновљивих извора на 4 % бруто додате вредности корисника државне помоћи.

209. Независно од претходне тачке, за учеснике на тржишту којима удео трошкова електричне енергије чини најмање 20% укупних трошкова производње, давалац државне помоћи може да ограничи укупан износ финансирања подршке за енергију из обновљивих извора на 0,5 % бруто додате вредности корисника државне помоћи.

210. Бруто додата вредност (БДВ) учесника на тржишту се израчунава по факторским трошковима, односно по тржишним ценама умањеним за све индиректне порезе и све субвенције.

211. БДВ по факторској цени може се израчунати на основу промета, на који се додаје капитализована производња и остали пословни приходи, додају или одузимају промене залиха, одузимају куповина добара и услуга, царине и порези везани за производњу и остали порези на производе који су повезани са прометом(али се не могу одбити).

212. Алтернативно, БДВ се може израчунати из бруто оперативног вишка додавањем трошкова особља, при чему су приходи и расходи класификовани као финансијски или ванредни на рачунима предузећа су искључени из додане вредности, која се по факторским трошковима се израчунава на бруто нивоу (зато што се исправка вредности (као што је амортизација) не одузимају).

213. БДВ се израчунава као аритметичка средина за последње 3 године за које су доступни подаци.

214. Трошкови електричне енергије предузећа дефинишу се као, потрошња електричне енергије предузећа помножена са очекиваном ценом.

215. Очекивана цена електричне енергије подразумева просечну малопродајну цену електричне енергије која се примењује за предузећа са сличним нивоом потрошње у последњој години за коју су доступни подаци.

216. Очекивана цена електричне енергије може укључити пуну цену финансирања подршке за електричну енергију из обновљивих извора која би се пренела на предузеће у одсуству смањења.

217. Удео трошкова електричне енергије у укупним трошковима се израчунава као количник трошкови електричне енергије из тачке 214. и БДВ предузећа утврђеним у тач. 210-213.

218. За израчунавање потрошње електричне енергије предузећа, користите се референтне вредности ефикасности потрошње за индустрију у случају када су доступне.

219. Изузетно од претходно тачке, ако референтне вредности нису доступне користи се аритметичка средина за последње 3 године за које су подаци доступни.

220. Давалац државне помоћи може доделити државну помоћ у облику смањења дажбине, повраћаја пореза (фиксни годишњи износ накнаде), или као комбинација наведена два инструмента.

221. Када се државна помоћ која се додељује у облику смањења дажбине, давалац је дужан да успостави механизам накнадног праћења како би се осигурало да се свака прекомерна државна помоћ врати пре 1. јула следеће године, за примљену државну помоћ из претходне године.

222. Када се државна помоћ додељује у облику фиксног годишњег износа накнаде, израчунава се на основу историјских података, односно посматраних нивоа потрошње електричне енергије и бруто додате вредности у датој базној години.

223. Износ државне помоћи не сме да пређе износ коју би учесник на тржишту примио у базној години, применом параметара утврђених у овој глави.

IV. ЕВАЛУАЦИЈА

224. Комисија за контролу државне помоћи приликом оцене усклађености може да утврди да је трајање одређене шеме државне помоћи потребно ограничити на одређени период, као и да ли је потребно обавити накнадну евалуацију, нарочито за шеме код којих су потенцијална нарушавања конкуренције нарочито велика.

225. Евалуација се може одредити за шеме које могу значајно да ограниче конкуренцију, нарочито за шеме за чије спровођење су предвиђена значајна средства, шеме са новим карактеристикама или ако су предвиђене значајне тржишне, технолошке или регулаторне измене.

226. Евалуацију обавља независни стручњак и мора бити јавно објављена.

227. Комисији за контролу државне помоћи се евалуација доставља најкасније по истеку трајања одређене шеме помоћи а пре продужетка трајања те шеме.

228. Резултати евалуације се морају узети у обзир приликом касније оцене друге мере помоћи са сличним циљем.

V. ИЗВЕШТАВАЊЕ И МОНИТОРИНГ

229. Давалац државне помоћи мора водити детаљну евиденцију о свим мерама које укључују доделу државне помоћи.

230. Евиденција мора садржавати све податке потребне за утврђивање да су испуњени услови у погледу, где је примењиво, оправданих трошкова и максимално дозвољеног интензитета државне помоћи.

231. Евиденција мора се чувати 10 година од датума када је помоћ додељена и на захтев се доставља Комисији.

ПРИЛОГ 1.

	Учесник на тржишту који је разврстан као мало правно лице	Учесник на тржишту који је разврстан као средње правно лице	Учесник на тржишту који је разврстан као велико правно лице
Државна помоћ за улагање ради достизања виших стандарда за заштиту животне средине од прописаних у Републици Србији или за повећање нивоа заштите животне средине у одсуству техничке регулативе	60 % 70 % ако је еко-иновативно, 100 % у конкурентном поступку	50 % 60 % ако је еко-иновативно, 100 % у конкурентном поступку	40 % 50 % ако је еко-иновативно 100 % у конкурентном поступку
Државна помоћ за израду студије животне средине	70 %	60 %	50 %
Државна помоћ за рано усклађивање са новим стандардима Републике Србије више од 3 године	20 %	15 %	10 %
Државна помоћ за рано усклађивање са новим стандардима Републике Србије између 1 и 3 године пре ступања на снагу нових стандарда	15 %	10 %	5 %
Државна помоћ за улагање у рециклажу и	55 %	45 %	35 %

поновну употребу отпада			
Државна помоћ за енергију из обновљивих извора	65 %, 100 % у конкурентном поступку	55 %, 100 % у конкурентном поступку	45 %, 100 % у конкурентном поступку
Државна помоћ за високофикасну когенерацију	65 %, 100 % у конкурентном поступку	55 %, 100 % у конкурентном поступку	45 %, 100 % у конкурентном поступку
Државна помоћ за улагање у мере енергетске ефикасност	50 %, 100 % у конкурентном поступку	40 %, [100] % у конкурентном поступку	30 %, 100 % у конкурентном поступку
Државна помоћ за улагање у енергетски ефикасно даљинско грејање и хлађење	65 %, 100 % у конкурентном поступку	55 %, 100 % у конкурентном поступку	45 % 100 % у конкурентном поступку
Државна помоћ за улагање у ремедијацију контаминираних локација	100 %	100 %	100 %
Државна помоћ за измештање	70 %	60 %	50 %
Оперативна државна помоћ додељена применом тржишног механизма кроз сертификате	100 %	100 %	100 %
Државна помоћ за улагање у енергетску инфраструктуру	100 %	100 %	100 %
Државна помоћ за прикупљање и			

складиштење угљеника (технологија CCS)	100 %	100 %	100 %
Интензитет државне помоћи може се повећати за 15% за улагања која се врше у подручју нивоа 2 номенклатуре статистичких територијалних јединица чији је БДП по становнику нижи или једнак 75% просека у ЕУ-27.			

ПРИЛОГ 2.

Категорија државне помоћи	Алтернативни сценарио / Оправдани трошкови
Државна помоћ за високоефикасну когенерацију	Алтернативни сценарио је конвенционални систем производње електричне енергије или грејања са истим капацитетом у смислу ефикасне производње енергије.
Државна помоћ за израду студија животне средине	Оправдани трошкови су трошкови израде студија
Државна помоћ за улагање у ремедијацију контаминираних локација	Трошкови везани за радове на санацији, умањени за повећање вредности земљишта
Државна помоћ за енергетски ефикасно даљинско грејање и хлађење	Трошкови улагања за изградњу, проширење, реновирање једне или више производних јединица које су саставни део ефикасног система даљинског грејања и хлађења.
Државна помоћ за улагање у рециклажу и поновну употребе отпада	Додатно улагање у поређењу са трошковима конвенционалне производње која не укључује управљање отпадом са истим улагањем у капацитет.
Државна помоћ за улагање ради достизања виших стандарда за заштиту животне средине од прописаних у Републици Србији или за повећање нивоа заштите животне средине у одсуству техничке регулативе	Додатни трошкови улагања састоје се од додатних трошкова неопходних за достизања нивоа заштите животне средине.

<p>Државна помоћ за рано усклађивање са новим стандардима Републике Србије</p>	<p>Додатни трошкови улагања састоје се од трошкова улагања неопходних за постизање већег нивоа заштите животне средине од оног који би подухват или подухвати постигли у недостатку било какве државне помоћи за заштиту животне средине.</p>
<p>Државна помоћ за улагање у подстицање производње енергије из обновљивих извора</p>	<p>Додатни трошкови улагања у поређењу са трошковима конвенционалне електране са истим капацитетом у смислу ефикасне производње енергије.</p>
<p>Државна помоћ за грејање на енергију из обновљивих извора</p>	<p>Додатни трошкови улагања у поређењу са трошковима конвенционалног система грејања са истим капацитетом у смислу ефикасне производње енергије.</p>
<p>Државна помоћ за производњу биогаса која се надограђује на ниво природног гаса</p>	<p>Ако је помоћ ограничена на надоградњу биогаса, алтернативна употреба биогаса (укључујући спаљивање).</p>
<p>Биогорива и биогас који се користе за транспорт</p>	<p>У начелу треба изабрати додатне трошкове инвестирања у поређењу са трошковима нормалне рафинерије, али могу да се прихвате алтернативни сценарио ако је то оправдано.</p>
<p>Коришћење индустријских нуспроизвода</p>	<p>Ако би нуспроизвод био протраћен уколико се поново не користи: подобни трошкови су додатно улагање неопходно за коришћење по производу, на пример мењач топлоте у случају топлоте отпада.</p> <p>Ако би нуспроизвод требало одложити: алтернативно улагање је одлагање отпада.</p>
<p>Државна помоћ додељена применом тржишног механизма кроз сертификате</p>	<p>Пропорционалност треба показати одсуством прекомерне државне помоћи.</p>

ПРИЛОГ 3.

Назив сектора:	Шифра сектора
Експлоатација каменог угља	05.10
Вађења руда осталих обојених метала	07.29
Експлоатација грађевинског и украсног камена, кречњака, гипса, креде	08.11
Експлоатација минерала, производња минералних ђубрива и хемикалија	08.91
Експлоатација натријум-хлорида	08.93
Експлоатација осталих неметаличних руда и минерала	08.99
Припрема и предење текстилних влакана	13.10
Ткање текстила	13
Производња ужади, канапа, плетеница и мрежа	13.94
Производња нетканог текстила и предмета од њега, осим одеће	13.95
Производња кожне одеће	15
Резање и обрада дрвета	16.10
Производња фурнира и плоча на бази дрвета	16.21
Производња пулпе	17.11
Производња папира и картона	17.12
Производња предмета од папира за личну употребу и употребу у домаћинству	17.22
Производња рафинисаних нафтних деривата	19
Производња боја, лакова и сличних премаза, графичких боја и китова	20.30
Производња осталих основних неорганских хемикалија	20.13

Производња осталих органских основних хемикалија	20.14
Производња вештачких ђубрива и азотних једињења	20.15
Производња пластичних маса у примарним облицима	20.16
Производња синтетичког каучука у примарним облицима	20.17
Производња вештачких влакана	20.60
Производња основних фармацеутских производа	21.1
Производња пластичних плоча, лимова, цеви и профила од пластике	22.21
Производња амбалаже од пластике	22.22
Производња равног стакла	23.11
Обликовање и обрада равног стакла	23.12
Производња шупљег стакла	23.13
Производња стаклених влакана	23.14
Производња и прерада осталог стакла, укључујући техничко стаклено посуђе	23.19
Производња ватросталних производа	23.20
Производња керамичких плочица и плоча	23.31
Производња керамичких санитарних производа	23.42
Производња керамичких изолатора и изолационог прибора од керамике	23.43
Производња осталих керамичких производа	23.49
Производња осталих неметалних минералних производа	23.99

Производња сировог гвожђа и челика и феролегура	24.10
Производња челичних цеви, шупљих профила и пратећих фитинга	24.20
Хладно извлачење шипки	24.3
Хладно ваљање плjosнатих производа	24.32
Хладно обликовање жице	24.33
Производња племенитих метала	24.41
Производња алуминијума	24.42
Производња олова, цинка и калаја	24.43
Производња бакра	24.44
Остала производња обојених метала	24.45
Производња нуклеарног горива	24.46
Производња батерија и акумулатора	27.2
Остала производња	27.9
Производња индустријских гасова	20.11
Производња опеке, црепа и грађевинских производа од печене глине	23.22
Производња цемента	23.51
Производња креча	23.52
Ливење гвожђа, челика, лаких метала и других обојених метала	24.51, 24.52, 24.53, 24.54
Производња електронских елемената и плоча	26.1
Производња магнетних и оптичких носилаца записа	26.8
Сакупљање, третман и одлагање отпада; поновно искоришћавање отпадних материја	38